

Vergaderjaar 2015–2016

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2079

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2015

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking tijdens het wetgevings- overleg van 23 november 2015 inzake de kosten voor eerstejaars asielopvang.

OESO/DAC-richtlijnen

Op basis van OESO/DAC-richtlijnen worden de kosten voor opvang van asielzoekers uit DAC-landen voor maximaal 12 maanden toegerekend aan ODA. De richtlijn luidt:

- *Temporary assistance to refugees from developing countries arriving in donor countries is reportable as ODA during the first 12 months of stay, and all costs associated with eventual repatriation to the developing country of origin are also reportable.*
- *This includes payments for refugees» transport to the host country and temporary sustenance (food, shelter and training).*
- *Expenditures on deportation or other forcible measures to repatriate refugees should not be counted as ODA. Amounts spent to promote the integration of refugees into the economy of the donor country, or resettle them elsewhere than in a developing country, are also excluded.*

De opvang van asielzoekers in Nederland wordt georganiseerd door het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA), in opdracht van het Ministerie van V&J. De kosten die aan ODA worden toegerekend worden berekend op basis van de kostprijs voor opvang, het aantal asielzoekers uit DAC-landen en de gemiddelde verblijfsduur in het COA. De kostprijs betreft huisvesting, voeding, gezondheidszorg, onderwijs voor kinderen die naar lager of middelbaar onderwijs gaan en toelages voor levensonderhoud.

Begrotingssystematiek

Omdat het Ministerie van V&J verantwoordelijk is, staan de kosten voor asielopvang op de begroting van V&J en niet op de begroting van BHOS. De kosten van eerstejaars asielopvang worden elk jaar via een toerekening ten laste van de ODA-begroting gebracht. Deze toerekeningen worden zichtbaar gemaakt in de HGIS nota (onderaan bijlage 2a: de HGIS horizontaal: meerjarencijfers per begrotingsartikel).

Er is geen één-op-één aansluiting tussen de toerekening aan ODA en de kosten voor asielopvang in de begroting van V&J, omdat in de V&J-begroting ook de kosten voor asielzoekers uit niet-DAC-landen zijn opgenomen. Daarnaast worden de totale kosten per asielzoeker tot en met 2015 toegerekend aan ODA in het jaar dat de asielaanvraag wordt ingediend. Een deel van die kosten valt echter in het jaar daarna (zie hierna).

De verwachte instroom van asielzoekers wordt door V&J twee keer per jaar bijgesteld; bij de Voorjaars- en Najaarsnota. Op basis van die ramingen wordt de toerekening aan ODA berekend en wordt deze in beide nota's verwerkt. Bij de Najaarsnota vindt in principe alleen bijstelling voor het lopende jaar plaats, bij de Voorjaarsnota worden meerjarige aanpassingen doorgevoerd.

Mutaties in 2015/2016

Bij de Voorjaarsnota 2015 werd de verwachte instroom voor 2015 verhoogd van 18.000 naar 34.400 asielzoekers. De toerekening werd hiervoor verhoogd met EUR 400 mln, waarvan EUR 345 mln werd gedekt uit de verwachte BNP-groei van de ODA-begroting in de jaren 2016–2020 (op basis van het Centraal Economisch Plan 2015):

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dekking asiel uit BNP-groei in CEP in mln EUR	345	-66	-67	-69	-71	-73

De resterende EUR 55 mln werd voor EUR 31 mln gedekt via een kasschuif met de ODA-begroting in 2020 en EUR 24 mln uit de eindejaarsmarge van de BHOS-begroting 2014.

Afgelopen augustus werd de verwachte instroom voor 2015 opnieuw verhoogd, naar 40.000 asielzoekers. De toerekening werd hiervoor verhoogd met EUR 139 mln. De toename werd voor EUR 104 mln gedekt uit de BNP-groei in 2015 op basis van de Macro Economische Verkenningen 2015. Het resterende bedrag van EUR 35 mln is opgevangen binnen de BHOS-begroting.

De asieltorekening voor 2015 is als gevolg van voorgaande mutaties gestegen naar EUR 836 mln, 18% van de totale ODA-begroting. In de ontwerp-begroting voor 2016 zijn de kosten geraamd op basis van een asielinstream van 27.400 asielzoekers. Bij de komende Najaarsnota zullen de ramingen voor 2015 en 2016 worden bijgesteld op basis van nieuwe instroomverwachtingen van V&J. Hierbij zal ook ingegaan worden op de dekking van de extra kosten.

Aanpassing systematiek

Zoals hierboven genoemd, worden de totale opvangkosten per asielzoeker tot nu toe aan ODA toegerekend in het jaar dat de asielaanvraag wordt ingediend (moment van instroom). Een deel van de werkelijke opvangkosten wordt echter gemaakt in het jaar daarna. Om de toerekening per jaar meer in lijn te brengen met de werkelijke kosten, wordt

vanaf 2016 de toerekening verdeeld over de twee jaren dat de kosten gemaakt worden. Als gevolg van deze systeemaanpassing is de toerekening aan ODA eenmalig lager.

Onderstaande tabel maakt de nieuwe systematiek inzichtelijk:

	2016	2017	2018	2019	2020
verwachte instroom	27.400	23.000	18.000	18.000	18.000
toerekening oude systematiek in mln EUR	551	445	295	295	295
63% betalen in jaar T	347	281	186	186	186
37% betalen in jaar T+1		204	165	109	109
toerekening nieuwe systematiek in mln EUR	347	485	351	295	295

(NB: in de HGIS-nota staat per abuis voor 2.017 EUR 385 mln en voor 2.018 EUR 295 mln, dit moet resp. EUR 485 mln en EUR 351 mln zijn)

De Minister voor Buitenlandse Handelen Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen